

BİR ROTARY EL KİTABI

GLOBAL OUTLOOK

'ÇOCUK FELCİNE SON' YARIŞINDA ROTARYENLERİN REHBERİ

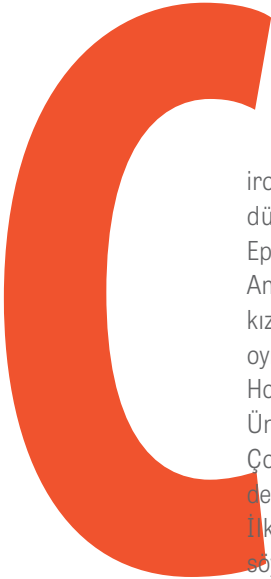
O
T
T
O
S
T
E
I
N
I
N
G
E
R
·
C
O
O
M

ÇOCUK FELCİ NASIL SONLANDIRILIR

Ç

ocuk felcine son ne anlama geliyor? Dünyada raporlanan vaka sayısını sıfıra indirmek ana hedef ama bu dünyanın çocuk felcinden sonsuza dek arındırılmış olmasının bir garantisi değil. Global Çocuk Felcini yoketme Girişiminin (GPEI) oyun sonu stratejisi, çocuk felcini 2018 yılında yoketmek için uzun vadeli planı detaylandırıyor. Bu sayımızda, kamu sağlığı konusunda uzman olan Ciro de Quadros ile, çocuk felcinin yok edilmesinin son etaplarını konuştuk; Oyun sonu stratejisinin dört hedefini gözden geçirin; çocuk felcine son girişiminde meydan okuma için neler yaptığımızı araştırın. Çocuk felcinin yok olduğunu belirlemede kritik adım olan gözlemi anlatın. Görevi sonlandırmak için size neler düşüyor öğrenin.

UZMAN DEĞERLENDİRMESİ SABİN AŞI ENSTİTÜSÜ İCRA KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CIRO DE QUADROS İLE BİR SÖYLEŞİ

Ciro de Quadros kamu sağlığı konusunda dünyanın önde gelen otoritelerinden. Epidemiyolog olan Ciro, Habeşistan'da çiçek, Amerika kıtasında çocuk felci, kızamık ve kızamıkçığın yok edilmesinde önemli rol oynadı. Washington D.C.'de yaşıyor ve John Hopkins Üniversitesi ve George Washington Üniversitesinde profesörlüğü yanı sıra Global Çocuk Felci Yoketme Girişimi bağımsız denetim kurulunun üyesi görevini yürütüyor. İlk kez Brazil Rotário'da yayınlanan söyleşisinden yapılan aşağıdaki alıntılarda,

çocuk felcine son girişiminin son etabı, Rotary'nin rolü ve edinilen tecrübelerin, başka hastalıkları yoketmede nasıl yardımcı olabileceği konusundaki fikirlerini bizlerle paylaşıyor.

Çocuk felci virüsünün hala endemik olduğu ülkelerde yarattığı temel meydan okuma nelerden oluşuyor?

Hali hazırda temel meydan okuma, Nijerya, Pakistan ve Afganistan'da programın yönetim konuları ile ilgili görülüyor. Özellikle bu üç ülkede, bilhassa kuzeydoğu Nijerya, ve kuzeybatı Pakistan'daki sosyal ihtilafların yarattığı karışık ortamda aşılama yapanların güvenliği önemli bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Pakistan'da yeni yapılan seçimlerden sonra hükümetin bu konuyu nasıl çözeceği de açıklığı kavuşmadı.

1980'li yıllarda, Pan Amerikan Sağlık Örgütü (PAHO)'nun çocuk felcini yoketme çalışmalarında liderlik yaptınız. O yıllarda neden kızamığı değil de çocuk felcini seçtiniz?

Çocuk felcinin seçilmesi, o zaman hükümetlerin de bu konuya ilgi duyması nedeniyle oldu. Bir çok ülkede zaten hastalığın bulaşmasını önlemişti. Bu nedenle çocuk felcini seçmek daha anlamlı geldi. Zaman bu seçimde haklı olduğumuzu gösterdi çünkü çocuk felcinin Amerika kıtasında yololmasından sonra, hükümetler bölgede kızamık ve kızamıkçığın başarılı bir şekilde yok edilmesi konusunda önemli çalışmalar yapabildiler.

Rotary bu işe nasıl karıştı?

PAHO'nun çocuk felcini yoketme kararı, Rotary'nin aynı konu ile ilgilenmesi dönemiyle örtüştü. Bu hedefe ulaşabilmek için nasıl beraber çalışabileceğimizi Rotary ile tartıştık.

Çocuk felcinin Amerika ve Batı Pasifik'te kolayca yok edilmesini bu bölgede yeterli kaynak olduğu nedeniyle açıklamıştınız. Ayrıca, son yıllardaki kaynak eksikliğinin strateji değişikliğine zorladığı ve çocuk felcine son kampanyasında ertelemelere neden olduğunu söylediniz. Acaba bu tür bir tepkinin sonucu mu? Yani ertelemelerin, bağış yapanların sayısının azalmasına neden olduğunu söylemek mümkün mü?,

ÖNCELİKLİ SORUNLAR

VE BUNLARI YENMEK İÇİN NE YAPIYORUZ

(1) İSTİKRARSIZLIK Pakistan ve Nijerya'da yardım için çalışanlara saldırılardan sonra, hükümetler ve Rotary'nin partner organizasyonları, sağlık görevlilerinin güvenliği için operasyonlara başladılar. Nijerya'da, virüsün yayılmasını önlemek için denge sorunu olan bölgelerdeki çocuklara yönelik güvenlik duvarları oluşturuldu. Sağlık ekipleri, güvenlik görevlileri ile müşterek planlar hazırlayarak çocukları aşılama için tehlikeli olarak nitelenen bölgelere genelde azami iki günü geçmeyecek şekilde operasyonlar düzenliyorlar. Pakistan'ın başkenti Karachi'de aşılama kampanyaları sırasında kapı kapı dolaşan ekipler polisler tarafından korunuyor. İstikrar olmayan başka bölgelerde, aşılama ekipleri terörist saldırılarına uğramamak için polis eskortunda minivanlarla dolaşıyorlar.

(2) TOPLUMUN İLGİSİZLİĞİ Çocuk felcini yoketme çalışmalarına destek için, Afganistan'da "Çocuk Felcine Son BENİM SORUMLULUĞUMDUR" sloganı kullanılıyor. Nijerya'da, Gönüllü Toplum Hareket Ağı, Tsangaya adındaki Kuran okulları da dahil olmak üzere dini gruplar ve liderlerle ortaklıklar düzenliyerek, yüksek risk altında bulunan bölgeleri hedefliyorlar. Nijerya'nın ünlü şarkıcı ve aktörlerinden Sani Musa, Rotary polio elçisi olarak, kamuoyu oluşturma ve karşı çıkan grupları ikna etme konusunda çalışmalar yapıyor. Aşılama için cazip hale getirmek için gıda ve diğer ihtiyaçları içeren yardım da yapılıyor. Pakistan'da, Ulusal PolioPlus komitesi, riskli bölgelerde yerel sivil toplum örgütleriyle ortaklaşa çalışarak, aşılama ve diğer sağlık müdahalelerini gerçekleştiriyor.

Bu tavşana kaç taziye tut yaklaşımı. Bir yandan kronik hale gelen kaynak eksikliği program için hep engeller yarattı. Diğer yandan ise hedeflere ulaşamamış olmak destekçiler arasında endişelerin doğmasına neden oldu. Şimdi ise, programın tarihinde ilk defa, Bill Gates tarafından yönlendirilen Abu Dhabi toplantısı, bu girişimi sonuna kadar destekleyecek olan kaynakların büyük bir kısmının garanti altına alınmasını sağladı. Artık kaynak eksikliği mazereti diye bir şey kalmadı. Bu nedenle yukarıda bahsetmiş olduğu problemler uygun bir şekilde ele alındığı takdirde, program hepimizin arzu ettiği şekilde sona erecektir.

1988'den beri, Çocuk Felcine Son programı için yaklaşık 10 milyar dolar harcandı. 2018 yılında konulan ve hastalığın tamamen yok edilmesini öngören hedefe için 5,5 milyar dolar daha harcanması gerekiyor. Bu rakam, bugüne kadar harcanmış olanın yarısından fazla. Oyunu sona erdirmek için yapılacak olan harcamalar, başından beri yapılan harcamalardan neden daha fazla?

Genel olarak bu tür programların en zor kısmı olan son aşamalarında kaynakları arttırmak zorunludur. Güvenlik, lojistik, uzak noktalara ulaşım ve işbirliği yapmayan toplum engellerini aşmak gerekmektedir.

Global bir hastalıkla savaşmak bize neler öğretti ve gelecekte benzer problemler için öğrendiklerimiz bize nasıl yardımcı olabilir?

En önemli ders, bu ölçüde bir programın, gerekli kaynak ihtiyacını karşılayacağınızdan emin olmadan girilmemesi gerektiği. Stratejiler sürekli olarak değerlendirilmeli ve bu sayede, gerekli değişikliklerin yapılmasının sonuçları etkilememesi sağlanmalıdır.

Abu Dhabi’de 2013 yılında yapılan Global Aşı Zirvesinde, 4 milyar dolarlık seviyeye ulaşıldığını açıklamıştınız. Şu ifadeyi kullandınız: “Çocuk Felcine son artık bir kamu sağlığı programı değil, diplomatik bir programdır.” Bunu biraz açıkla mısınız?

Çocuk felcini sonlandırmak için iyi bir plan, üst seviyede bilimsel ve teknik destek ve gerekli kaynağa sahibiz. Karşımıza çıkan ve bizi zorlayan sorunlar, güvenlik, terörizm, ve sosyal engellerdir. Hedefe ulaşmak için, gerekli diplomatik uzmanlığımızı kullanarak bu programa karşı çıkanlarla diyalog başlatmanın yollarını denemeliyiz.

Çocuk felcinde hedefe ulaşıldıktan sonra, dünyada yokedilecek başka hastalıklar var mı?

Çocuk felcinden sonra, kızamık ve kızamıkçık konusuna el atılabilir. Bu iki hastalık da Amerika kıtalarında yok edilmiştir.

Global Çocuk Felcini Yoketme Girişiminde Rotary’nin rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sadece yapmış olduğu büyük maddi katkı ile değil, ama hükümetler nezdinde yaptığı savunculukla, ve Rotaryenlerin aşılama kampanyalarında ortaya koydukları aktif girişimlerle Rotary bu girişimde çok önemli bir partner olduğunu göstermiştir.

Kendi ülkeniz olan Brezilya’da dahil olmak üzere, bir çok insan için çocuk felci geçmişte kalmış ve artık tehdit oluşturmayan bir konudur. Böyle düşünenlere nasıl cevap verirsiniz?

Bugün dünya küçük bir köy gibidir. Çocuk felci bu dünyanın herhangi bir köşesinde görüldüğü takdirde, ne kadar gözden irak olursa olsun, hiç bir ülke hastalıktan tamamen kurtulmuş sayılmayacaktır. ■

(3) HESAP VEREBİLİRLİK Polio endemik olan üç ülke de, toplum sorunlarına cevap vermek ve etkin aşılama ekipleri oluşturmada kendilerine has yaklaşımları kullanıyorlar. Nijerya’da, geleneksel liderler ekipleri seçiyorlar. Çocuk felcine rastlanmayan Güney Nijerya’da yaşayan Rotaryenler, kuzeydeki aşılama kampanyalarını denetliyorlar. Hindistan teknik destek sağlayarak, kendi aşılama kampanyalarından edindiği tecrübeleri, Nijerya’ya bu konuda uzman ekipler göndererek destek veriyor. Afganistan, yüksek risk taşıyan bölgelere teknik desteğini arttırarak tam zaman çalışan aşılama yöneticileri atamış bulunuyor. Pakistan’ın İslamabad şehrinde, yüksek risk taşıyan bölgelerdeki sorunlar ile ilgili zirve toplantısı düzenlendi. Rotary de burada çocuk felci ağı oluşturan merkezler açarak yeni doğanlar ve çocukların rutin aşılanmalarını sağlarken, çocuk felci konusunda toplumu bilinçlendiriyor.

(4) ATLANAN ÇOCUKLAR Akılda kalan haritalar yerine, sağlık çalışanları artık satelit resimlerini kullanarak yerleşim yerlerini tespit ediyorlar ve birçoğunda göçebe insanların yaşadığı dağbaşı gibi erişimi zor bölgelere erişimin sağlanmasını temin ediyorlar. Pakistan’daki en büyük meydan okuma, Kuzey ve Güney Veziristan’da federal yönetim altındaki kabile bölgelerinde, militan liderlerin 2012 yılının Haziran ayında çocuk felci aşılamasını yasaklamasına karşı sürdürülüyor. Bir çok insan aşılama yaptırmaması durumunda hayatından endişe ediyor. İhtilaf nedeniyle bir çok aile de bölgeyi terketmiş durumda. Rotary, Pakistan hükümeti, UNICEF ve Dünya Sağlık Örgütü beraberce çalışarak bu toplumsal hareket esnasında aşılanmayan aileler ve çocukları, bütün tren istasyonlarında , otobüs duraklarındaki mobil araçlarla ve sınır giriş çıkış noktalarında günde 800-1000 kişiyi aşıyorlar. Yakın zaman önce, Pakistan uluslararası havaalanlarında oluşturduğu noktalarda çocukları aşılamayı kabul etmiş bulunuyor.

(5) YETERSİZ FONLAR Rotaryenler dünya genelinde hükümetler, özel ve kamu sektörü nezdinde her seviyede temas kurmaya çalışarak , dünyada çocuk felcini yok etmek için gerekli mali desteği sağlamalarını ikna etmeye çalışıyor. Gerekli olan 5,5 milyar doları temin etmek için savunculuk kritik rol oynuyor.

ÇOCUK FELCİNE SON

GPEI oyun sonu stratejisinin dört ana hedefi

(1) Bulaşımı durdurma Hindistan, çocuk felcini durdurmanın en zor olduğu ülke olarak kabul edilirdi, ancak inovasyon ve sıkı çalışma sayesinde üç yıldır vaka görülüyor. Oyun sonu stratejisi bu başarılı plan üzerine inşa ediliyor ve 2014 sonunda polio virüsünün bulaşmasını tamamen önlemeyi hedefliyor. Bu plan, polio virüsünün hızlı tespiti, üç endemik ülkede tüm çocukların aşılama, bağışıklık seviyesinin yüksek tutarak ithal virüs yoluyla gelebilecek salgınların önlenmesi ve yeni salgınlara hızlı müdahale ederek aşılama yapanların güvenliğini sağlanmasını içeriyor.

(2) Aşılama sistemlerini güçlendirmek ve oral polio aşısını inaktive edilmiş versiyon ile değiştirmek Yeni plan polio ve diğer hayat kurtarıcı aşıların teslimatını GPEI'nin en iyi uygulama ve altyapısını kullanarak daha güçlü bir dağıtım sistemi oluşturulmasını, bunu herkesin aşılama için sağlaması için kurulmuş olan küresel bir kamu ve özel sektör organizasyonu olan GAVI Alliance ile yapmayı öngörüyor.

Oral çocuk felci aşısı, düşük maliyeti, uygulama kolaylığı ve toplumda pasif bağışıklık yaratması nedeniyle tercih edilen aşı türü oldu. Zayıflatılmış canlı virüsten yapılan bu aşı, bağırsaklarda çoğalıyor ve özellikle kötü sanitasyon şartlarının olduğu bölgelerde, dışkıyla yayılıyor ve yokoluncaya kadar başkaları için de muafiyet sağlıyor. Ender rastlanan durumlarda ise, dışkıyla atılan virüs, mütasyonla daha güçlü olarak ortaya çıkıp bulaşabilen, salgınlara ve felce yol açan vahşi yapıya kavuşabiliyor. Çocuk felcine sona gelirken, GPEI'nin hedefleri arasında rutin aşılama sisteminin içine en az bir doz inaktive edilmiş polio aşısı katmak bulunuyor. Bunun uygulanması daha zor olmasına rağmen, ölü virüsten yapıldığı için mütasyon ve enfeksiyona neden olmuyor.

(3) Kontrol ve sertifikasyon Bir bölgenin çocuk felcinden arındırılma sertifikası, üç yıl vaka görülmemesine bağlı. Gerçekten polio olmadığına tespiti ise çok hassas bir gözlem sisteminin sürekli testler yapması ile belirleniyor. Bu bölgelerde virüsün serbest kalıp salgına yol açmaması için aşı üretiminin güvenli yapılması, araştırma ve teşhis kurumlarının bulunması gerekiyor. Şimdiye kadar Batı Pasifik, Avrupa ve Amerika kıtaları çocuk felcinden arınmış bölge sertifikası aldı. Güney-doğu Asya'nın da bu yıl sonunda alması bekleniyor. Geriye sadece Afrika ve Doğu Akdeniz bölgeleri kalıyor.

(4) Çocuk felcinin destanını planlayın Son 25 yılda, GPEI milyonlarca gönüllü ve sağlık çalışanı eğitti. Dünyadaki en marjinal ve etkilenilebilir kitlelere ulaştı ve eşi bulunmayan, aşıyla önlenilebilir diğer hastalıklarla savaşta da yardımcı olan ve insani felaketlerde yardıma koşan bir küresel gözlem ve eylem ağı oluşturdu. Bu şablonun paylaşımı ile, sadece çocuk felci yok edilmeyecek, başka sağlık ve kalkınma girişimlerini destekleyen bir destan yaratılmış olacak.

ÇOCUK FELCİNİN TAKİBİ

Gözlem, çocuk felcine son girişiminin temelini teşkil eder; o olmadan, polio virüsünün nerede ve nasıl dolaştığını tespit etmek imkansızdır. Akut flasid felç – bir kol ya da bacakta hissedilen ani sarkma veya hisssizlik – bebekler ve çocuklarda çocuk felci enfeksiyonunun en karakteristik semptomudur, ve bölgelereki şartların denetlenmesi, polio virüsünün tespiti için uygulanan standarttır. Sağlık görevlileri, yeni vaka tespiti ve poliovirüsünün ithalini belirlemek için bu dört gözlem adımını uyguluyorlar:

1 Bir sağlık görevlisi akut flasid felci bildirir Gözlem zincirindeki ilk halka, sağlık kurumlarında çalışanlardır. 15 yaşın altındaki çocukların kol ve bacaklarında sarkık, hayat emaresi olmayan durumları rapor etmek sorumluluğu onlarıdır. Kamu sağlığı çalışanları, periyodik olarak riskli toplumlarda çocuk felci vakası olup olmadığını tespit için ziyaret ederler. Sağlık görevlilerinin az olduğu bölgelerde, eczacılar, şifa veren kişiler, dini liderler felçli çocuklar hakkında bilgi göndererek bu vazifeyi ifa ederler. Bu kategorideki bölgelerde, akut flasid felcin nasıl görüldüğünü ve potansiyel vakaların nasıl rapor edilmesini anlatan posterler, yerleşim birimlerinde yaşayanları uyarır.

Virüsün tipinin belirlenmesi.

Ayağında felç olan çocuğu rapor edin.

24-48 saat ara ile alınmış iki gayta örneğini teslim edin

2 Görevliler gayta örneklerini alarak bunları analiz için sevk ederler

Çocuk felcinden şüphe edildiği zaman, bir doktor, hastanın, cansız kol ve bacak veya paralizik çocuk felci ile ilgili başka emaresi olup olmadığını tespit için comple bir fiziki inceleme yapar. Akut flasid felcin bir çok nedeni olabilir. Bunun için, cansız uzvu olan çocukların gaytaları, felcin başlamasından sonraki 48 saat içinde polio virüsü için test edilir. Virüsün değişimini belirlemek için 24 ve 48 saat ara ile iki örnek alınır ve analiz için gönderilir.

Uzmanlar haritada virüsün yerini belirleyip aşılama stratejisi yaratıyor Virologlar gayta örneğinden polio virüsünün tipini belirledikten sonra, bilim adamları ek testler yaparak başlangıç noktasını tespit ederler. Virüs genomunun belli bir kısmının silsilesini çıkardıktan sonra, sonuçları değişik coğrafi bölgelerde daha önce yapılmış referans silsile tespitleri ile karşılaştırılıyor. Eşleşme bulunduğu zaman ve yeni virüsün kesin bir noktaya bağlandığı belirlendikten sonra, bilim adamları bölgeler arasında, ve sınırlar arasında nasıl geçiş yaptığını belirleyerek daha yaygın bir duruma dönüşmemesi için gerekli uygun aşılama stratejilerini detaylandırırlar.

EYLEM YAPIN } OYUN SONU PLANI bize bağlı. Rotaryenler, bundan sonra hiç bir çocuğun, felcin etkilerinden acı çekmemesi için sonuna kadar savaşmaya kararlı oldukları konusunda söz verdiler. Sizin de yapabileceğinizden bazıları aşağıda yer alıyor:

1

BİLİNÇLENME YARATIN imza kampanyası düzenleyerek, sosyal medyada PolioPlus'ın hikayesini anlatarak, fon yaratma kampanyası düzenleyerek ya da yerel medyaya sizin ocuk felci hikayenizi anlatarak ocuk felci savunucusu olun. ocuk felcini sonlandırmada siz önemli bir gsnz.

2

FON YARATIN Rotary ve Bill & Melinda Gates Vakfı Global ocuk Felcine Son Girişiminin kritik son etabında ortak çabalarını arttırıyorlar. 2013 - 2018 arasında, Gates Vakfı ocuk felcine son iin her Rotaryenin 1 dolarlık katkısına 2 dolar ekleyecek (yılda 35 milyon doları geçmemek kaydıyla). Katkınızı endpolionow.org dan yapabilirsiniz.

3

ELİNİZİ UZATIN

Toplumunuzda hedeflerimize yakınlık duyan kurumlar ve organizasyonları tespit edin ve onlardan maddi ya da ayni destek talebinde bulunun.

4

SAVUNUCU OLUN Seçilmiş görevlileri kulbnze davet edin, faaliyetler katarak desteklerini sağlamaya çalışın ve ilgi gösterenlere teşekkür edin. Dünya ocuk felcinden kurtuluncaya kadar çabaları destekleyin.